

– формування системи компетенцій персоналу та її застосування на всіх етапах антикризового управління;

– розвиток і підтримка компетенцій, управління їх динамікою; – зміщення акцентів від кількісно-якісних характеристик до накопичення компетенцій підприємства;

– прагнення до постійного підвищення рівня компетентності, розширення набору ключових компетенцій [2].

Водночас варто зазначити, що ефективність антикризового управління залежить від професіоналізму керівника, його досвіду та креативності підходу до антикризового управління, професійного кругозору, лідерських якостей та так званих *soft skills*, відкритості до нових інструментів та механізмів управління, а також корпоративної лояльності та професіоналізму колективу.

В сучасних умовах господарювання новим антикризовим інструментом є цифрова трансформація, яка за змістом близька до реструктуризації і застосовується у разі настання кризи, обумовленої технологічними факторами. Цифровий супровід на всіх етапах антикризового управління передбачає імплементацію сучасних ІТ-рішень в інформаційну структуру підприємства в ході реалізації антикризових заходів (на всіх етапах, особливо на етапі управління процесами виходу підприємства з кризи).

[1] Дикань В. Л., Воловельська І. В., Маковоз О. В. Економічна безпека підприємства: навч. посібник. Харків : УкрДАЗТ, 2011. 266 с.

[2] Назарова Л. В. Необхідність антикризового управління на підприємстві. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 23. С. 281-286.

УДК 339.137.2

ВАЖЛИВІСТЬ КОНКУРЕНЦІЇ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВИ

IMPORTANCE OF COMPETITION FOR THE ECONOMY AND THE STATE

Ю.О. Чугуєв

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

Y.O. Chuguyev

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Конкуренція є основою ринкової економіки. Конкурентна боротьба за клієнтів призводить до зменшення цін, підвищення якості продукції, розширення асортименту, більшого використання інновацій і т.д. На ринку

робочої сили при наявності конкурентної боротьби за трудові ресурси компанії змушені підвищувати винагороду та поліпшувати умови праці [1].

Недостатній рівень конкуренції призводить до появи ринкової диктатури домінуючих компаній, котрі можуть завищувати ціни, виробляти товари нижчої якості, створювати додаткові бар'єри для конкурентів при виході на ринок і т.д. [2]. Ринкова нерівність дає можливість певним компаніям отримувати додаткові прибутки за рахунок монополізації своєї діяльності, скорочення рівня виплат працівникам, створення «вузьких місць», особливо критично важливих для суспільства товарів. Також монополізація ринку призводить до скорочення рівня інноваційної діяльності та до зменшення рівня новацій у виробництві.

На жаль, однією з причин постійного зростання ринкової влади домінуючих компаній є послаблення антимонопольної політики, яку має регулювати держава.

Відзначимо, що держава має бути найбільше зацікавленою у наявності конкуренції на ринку, адже змова компаній може призвести до погіршення економічної ситуації в країні, скорочення кількості малих підприємств, підвищення рівня безробіттям і т.д. [3].

Конкуренція відіграє ключову роль у розвитку динамічних ринків і стимулюванні економічного зростання. Тож, дієва політика держави в цій сфері абсолютно необхідна для того, щоб ринок міг забезпечити економічне зростання суспільства, на що він і націлений.

[1] Дикань В. Л., Боровик Ю. Т., Полякова О. М., Уткіна Ю. М. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств: навчальний посібник. Х.: УкрДАЗТ, 2011. 387 с.

[2] Каличева Н. Є. Теоретико-методологічні засади забезпечення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту в умовах трансформації бізнес-середовища: дис. ... д-ра екон. наук. Український державний університет залізничного транспорту, Харків, 2019. 525 с.

[3] Дикань В.Л. Національна модель індустріального розвитку країни: організаційно-управлінський аспект *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81-82. С. 11–34.